

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Skolroteln

Motion (2013:50) om skapandet av en god utemiljö för barn i förskola och grundskola

Svar på remiss från Skolroteln (Dnr 322-937/2013).

Sammanfattning

Koncernledningen delar motionärens uppfattning om att möjlighet till utomhusvistelse är av stor betydelse för en bra och utvecklande förskole- och skolverksamhet för barn.

Utbildningsnämnden har tillsammans med SISAB tagit fram ett förslag till funktionsprogram för framtidens lärande som beslutades av Utbildningsnämnden under våren 2013. Funktionsprogrammets funktionskrav och råd ska säkerställa goda och långsiktiga pedagogiska lokaler och därtill hörande utomhusmiljö. Funktionsprogrammet utgår ifrån de olika funktionskraven; trygghet, rörelser, effektivitet, flexibilitet och omställbarhet. I programmet identifieras ett antal funktionskrav, som ligger väl i linje med motionärens förslag om skapande av en god utemiljö för förskola och grundskola.

I Stockholm finns förskolor och skolor inrymda i många olika typer av förskolor; fristående med en omgivande gård, förskolor insprängda i bostadsfastigheter eller i kommersiella fastigheter med ytor för utomhuslek på en anslutande gård. Förskolor och skolor nyttjar också närliggande parker och grönområden, vilket bör vägas in vid en utvärdering kvalitén hos utemiljön. Koncernledningen välkomnar synsättet att kvalitén baseras på ett bredare synsätt än enbart storlek på ytan.

Koncernledningen anser att den dialog som kontinuerligt förs mellan SISAB och hyresgästerna, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna eller en annan verksamhetsutövare i samband med utvecklingen av stadens skolor och förskolor innebär en kontinuerlig inventering av förskole- och skolgårdarnas kvaliteter och funktion, i förhållande till verksamheten.

Koncernledningen ser också positivt på att SISAB, bidrar till en förbättrad kvalitet i utemiljön vid utveckling både av befintligt bestånd och nyproduktion av förskolor och skolor. Utveckling i projekt som beställs av utbildningsnämnden, för genomförande av SISAB, bör ske med målsättning att projektet även ska medföra en förbättrad kvalitet och därmed förbättrade förutsättningar för barnens lek.

Ärendet

Skolroteln har remitterat ”*Motion (2013:50) om skapandet av en god utemiljö för barn i förskola och grundskola*” till bland annat Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget SISAB. Nedan följer en redovisning av bolagets remissvar i huvudsak. Remissvaret i sin helhet återfinns i bilagan.

I skrivelsen från Åsa Jernberg och Per Olsson (båda MP), beskrivs hur de anser att staden har en låg kännedom om barns utemiljö och att det saknas en medveten strategi för att säkerställa att utemiljön håller en hög kvalitet. För att stärka utemiljöerna anger motionärerna Malmö stads verktyg, lekvärdesfaktor, som exempel, vilken motionärerna anser vore ett bra verktyg för att höja kvaliteten. Lekvärdesfaktorn väger in sju kvalitetsaspekter:

- Friyta – de ytor som barnen har tillgång till och kan vistas på.
- Zonering av gården – en skolgård bör ha egenskaper utifrån tre zoner: en vild, en trygg och en vidlyftig.
- Tillgänglighet – rörelsehindrades möjligheter att använda gården.
- Vegetation och topografi.
- Integration av lekutrustning – naturliga ytor av gården ska användas till lek.
- Möjligheter till omvärldsförståelse – exempelvis möjligheter att följa årstiders skiftningar och använda gården för att utveckla sitt kunnande.
- Utsikt över grönska/samspel mellan ute och inne.

Utifrån de sju kvalitetsaspekterna finns kriterier som ger poäng som sammantaget ger en samlad bedömning av gårdens kvalitet. De olika kriterierna innebär att en liten gård kan, enligt motionärerna nå upp till en lika hög värdering som en stor gård, beroende på hur medvetet utformade gårdarna är.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- staden tar fram ett bedömningsverktyg, av typen lekvärdesfaktor, för utemiljöerna i stadens förskolor och grundskolor
- en kartläggning av stadens skolgårdar i förskola och grundskola, såväl egenregi som friskola, genomförs med utgångspunkt i verktyget lekvärdesfaktor och att resultatet ingår i Jämför service
- staden, baserat på kartläggningens resultat, tar fram åtgärdsplaner för en utveckling av den fysiska utemiljön

Underremiss

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget vill lyfta fram att FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov, ska vara utgångspunkt i alla utbildningsmiljöer såväl inne som ute för både förskola och grundskola.

SISAB anser att förslaget att ta fram ett bedömningsverktyg, av typen lekvärdesfaktor för utemiljöerna i stadens förskolor och grundskolor, säkert kan bidra till bättre

utbildningsmiljöer. Verksamheten ansvarar för den pedagogiska utvecklingen på befintliga gårdar. SISAB genomför verksamhetsanpassningar på beställning från kunden. Vid nyproduktion kan SISAB hjälpa till att lekvärdesfaktorerna kommer med i planeringen (*bilaga*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen delar motionärens uppfattning om att möjlighet till utomhusvistelse är av stor betydelse för en bra och utvecklande förskole- och skolverksamhet för barn.

Motionären föreslår bl.a. att en klartläggning av stadens förskole- och skolgårdar genomförs med utgångspunkt i den kvalitetsbedömning som Malmö gjort med avseende på lekvärdesfaktor.

Utbildningsnämnden har tillsammans med SISAB tagit fram ett förslag till funktionsprogram för framtidens lärande som beslutades av Utbildningsnämnden under våren 2013. Funktionsprogrammets funktionskrav och råd ska säkerställa goda och långsiktiga pedagogiska lokaler och därtill hörande utomhusmiljö. Programmet utgår från grundskolan och ska vara del av det underlag som ska användas vid funktionsbeställning av ny-, om- och tillbyggnadsprojekt och utgår ifrån de olika funktionskraven; trygghet, rörelser, effektivitet, flexibilitet och omställbarhet. Syftet med funktionsprogrammet är bl.a att säkerställa att rätt funktioner beställs och säkerställa flexibilitet, bidra till yteffektivitet och vara hållbart över tid utifrån pedagogik, arbetssätt och elevförändringar. I programmet identifieras ett antal funktionskrav, som ligger väl i linje med motionärens förslag om skapande av en god utemiljö för förskola och grundskola. Bland dessa kan några nämnas särskilt som direkt avser sådant som kan motsvara hög kvalitet avseende förutsättningar för lek.

”Skolgården ska locka elever oavsett ålder till fysisk aktivitet och inbjuda till pedagogisk verksamhet. ”

”Den yttre miljön ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionshinder. ”

”Möjlighet för skolans pedagogiska verksamhet att bedrivs utomhus. ”

I Stockholm finns förskolor och skolor inrymda i många olika typer av lokaler. Dels fristående förskolor med en omgivande gård, dels förskolor insprängda i bostadsfastigheter eller kommersiella fastigheter med ytor för utomhuslek på en anslutande gård till fastigheten. Ofta utnyttjar förskolor och skolor också närliggande parker och grönområden och gör återkommande, inplanerade utflykter till dessa för att ytterligare variera utevistelsen för barnen. Detta är en aspekt som koncernledningen anser bör vägas in om en utvärdering kvalitén hos förskolors och skolors utemiljö. Utbildningsnämnden granskar också vid sina tillsynsinspektioner att förskolan regelbundet bedriver verksamhet utomhus så att de uppfyller intentionerna i förskolans läroplan. Koncernledningen välkomnar därför synsättet att kvalitén på förutsättningarna för förskole- och skolbarnens utevistelse baseras på ett bredare synsätt än enbart storlek på utemiljöns storlek.

Koncernledningen anser att den dialog som kontinuerligt förs mellan SISAB och hyresgästerna, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna eller en annan verksamhetsutövare i samband med utvecklingen av stadens skolor och förskolor innebär en kontinuerlig inventering av förskole- och skolgårdarnas kvaliteter och funktion i förhållande till verksamheten. SISAB och hyresgästen har även en löpande dialog om underhållsplaneringen. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden har inom ramen för detta arbete möjlighet att göra prioriteringar av olika åtgärder, bland annat förbättringar av verksamhetens utemiljö.

Koncernledningen ser också positivt på att SISAB, bidrar till en förbättrad kvalitet i utemiljön vid utveckling både av befintligt bestånd och nyproduktion av förskolor och skolor. Utveckling i projekt som beställs av utbildningsnämnden, för genomförande av SISAB, bör ske med målsättning att projektet även ska medföra en förbättrad kvalitet och därmed förbättrade förutsättningar för barnens lek. Naturligtvis måste beställaren av projekten, utbildningsnämnden eller annan hyresgäst, dela den uppfattningen för att det ska genomföras av SISAB.

Irene Svenonius

VD Stockholms Stadshus AB

Bilaga

Remissvar SISAB

Remiss om skapande av en god utemiljö för barn i förskola och grundskola

Rotel IV har remitterat rubricerat ärende till koncernledningen för Stockholms Stadshus AB, som i sin tur som underremiss tillställt bland andra SISAB ärendet för besvarande.

Synpunkter:

Bolaget vill lyfta fram att FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov, ska vara utgångspunkt i alla utbildningsmiljöer såväl inne som ute för både förskola och grundskola.

SISAB anser att förslaget att ta fram ett bedömningsverktyg av typen lekvärdesfaktor för utemiljöerna i stadens förskolor och grundskolor säkert kan bidra till bättre utbildningsmiljöer. Verksamheten ansvarar för den pedagogiska utvecklingen på befintliga gårdar. SISAB genomför verksamhetsanpassningar på beställning från kunden. Vid nyproduktion kan SISAB hjälpa till att lekvärdesfaktorerna kommer med i planeringen.

Med vänlig hälsning

Skolfastigheter i Stockholm AB

Åsa Öttenius